

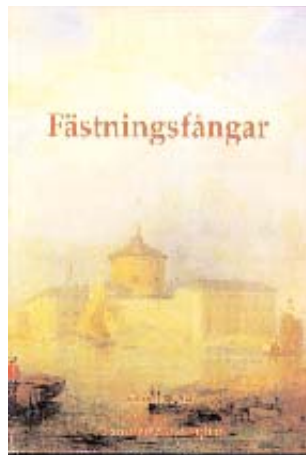
NOTISER

Den slutgiltiga boken

Karlsborgs fästning började anläggas 1819 enligt centralförsvarsstrategin och som ett resultat av att Sverige förlorat krigen mot Ryssland. Sedan Sverige avträtt Finland med Åland fick man ryssarna tätt inpå knutarna och valde att satsa på en ointaglig fästning långt in i landet. Fästningen skulle rymma såväl regering och kungafamilj som kronjuveler och riksbankens guldreserv. Om fästningen som tog 90 år att bygga, och som i likhet med alla militära byggen var hopplöst omodern då den stod färdig, har Fastighetsverkets expert Kenneth von Kartaschew nu skrivit den totala boken. På 288 sidor och med 392 illustrationer beskrivs bakgrund, influenser, tillkomst och de olika byggnaderna och fästningsverken i Sveriges största enskilda befästning.

Den intresserade kan följa fästningens framväxt år från år genom relationsritningar över utförda arbeten och till och med studera ritningar till de skottkärror och kranar som användes vid bygget.

Boken heter *Karlsborgs fästning och Väbergets* och är utgiven på Militärhistoriska förlaget.

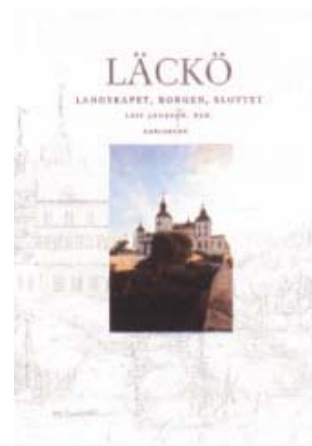
Fästningsfångar

Fästningarna är Sveriges pyramider, skriver Christer Feiff i en nyutkommen bok – *Fästningsfångar* – på Mölndals bokförlag. Boken berättar engagerat om fästningsfångarnas vardag och liv i fångenskap på landets stora befästningar. «Fästningsverken tillhör de mest spännande och självklara utflyktsmålen vi har. De är också de till storleken största monumenten över vår historia ...» skriver Feiff i sitt förord. Under 1700-talet förlorade många av de gamla befästningarna sin strategiska betydelse och deras främsta uppgift blev att härbärgera fångar. Anslagen till fästningarnas underhåll minskade drastiskt då de spelat ut sin roll i rikets försvar och flera av dem var på väg att aldeles vittra bort och försvinna. Förfallet stoppades i en del fall av aktionsgrupper som på privat initiativ samlade in pengar för att bevara fästningarna.

I dag förvaltas de gamla befästningsverken av Statens fastighetsverk.

Läckö – landskapet, borgen och slottet

Läckö slott på Källandsö i Vänern är ett av Sveriges förnämsta byggnadsminnesmärken. Det anlades som en biskopsborg i slutet av 1200-talet men fick sin nuvarande barockutformning vid mitten av 1600-talet genom den dåvarande ägaren Magnus Gabriel De la Gardie. En nyutkommen bok på Carlsons bokförlag berättar ingående slottets historia. I ett tjugotal uppsatser får läsaren en fascinerande och infallrik bild av Läckö, dess byggnadshistoria och skiftande öden genom århundradena och dess roll som västsvenskt makt- och kulturcentrum.

En konung på fall

Statyn över Gustav II Adolf i Stockholm är efter 200 år på torget i behov av restaurering. Det är främst hästens vänstra bakben som är skadat och försvagat av korrosion. Restaureringsarbetet av den cirka 25 ton tunga ryttnarstatyn genomförs på Fastighetsverkets uppdrag av konstgjutare Gunnar Petterson. Arbetet beräknas vara klart till årsskiftet.

Gustav Adolfsstatyn är ritad av den franske bildhuggaren Pierre Hubert L'Archevêque och kom på plats den 15 maj 1791. Redan 1755 hade bristen på kungastatyer i Stockholm påpekats och året därpå godkände riksdagen L'Archevêques modell till en staty över Gustav II Adolf. Efter många revideringar och många nya modellförslag kunde statyn slutligen gjutas i juni 1779. L'Archevêque var då redan död och bronsgjutningen skedde under ledning av överdirektören vid rikets styckgjuterier Gerhard Meijer. Gjutningen misslyckades dock och i 20 år arbetade man med tillägg och justeringar för att få statyn i något så när presentabelt skick. Invigningen

kunde ske först den 17 november 1796. Då hade statyn redan stått uppställd på sin sockel i fem år medan arbetet med att reparera gjutskadorna pågick. Redan före invigningen kom man underfund med att statyn var instabil och därför placerades en lagerbuske i brons som stöd under hästens lyftade framfot.

Forntida färgprakt

Konstnären Jan Bergerfelt har arbetat fram en vykortsserie med akvareller från Läckö slott. Han har med utgångspunkt från gamla fotografier och bevarade färgfragment försökt att på akvarellerna återskapa detaljer av slottet som de en gång såg ut. På Bergerfelts bilder lyser väggarnas i dag nästan utplånade kalkmålningar i sin ursprungliga prunkande färgprakt.

